



**Adalah** The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel  
عدالة المركز القانوني لحقوق الاقليات العربية في اسرائيل  
عدالة המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

17 בספטמבר 2003

לכבוד  
עו"ד הרצל שבירו  
מנהל המחלקה לחקירת שוטרים  
רחוב סלאח אל-דין 29  
ירושלים

שלום רב,

**הנדון: כפר קאסם – 11.9.03: אנשי מג"ב יורים באזרח ערבי ותוקפים אחרים**

בעקבות ירי באזרח ערבי מכפר קאסם על ידי מי משוטרי שוטרי משמר הגבול ביום 11.9.2003, ותקיפת אזרחים ערבים נוספים על ידי אותם שוטרים, הריני לפנות אליך כדלקמן:

1. ביום 11.9.2003 ירה מי משוטרי משמר הגבול באזרח ערבי תושב כפר קאסם, מר סאלח עאמר. הירי היה מטווח קרוב, והפגיעה היתה במותניו של מר עאמר. בעקבות הירי אושפז מר עאמר בבית חולים "בילינסון".

2. הירי של מי משוטרי מג"ב במר עאמר היה בין השעות 13:30 - 14:00 בקירוב, באזור המוסכים של כפר קאסם ליד כביש חוצה שומרון.

3. כוח של מג"ב התגרה בשלושה בחורים צעירים, אחד מהם בנו של מר עאמר, שאדי עאמר. כוח מג"ב היכה ועצר את שאדי עאמר, והכניסו לגיפ.

4. בבואו של מר עאמר למקום פעילותו הנ"ל של מג"ב הוא ראה את בנו מדמם בתוך הגיפ של מג"ב. כמו כן, הוא ראה את בן אחיו, חמזה עאמר, מוכה על ידי אנשי מג"ב מחוץ לגיף. הוא ביקש משוטרי מג"ב לקרוא לאמבולנס, ולשחרר את בנו ובן אחיו. אלה סירבו, ונהגו כלפיו בברוטאליות.
5. אחד משוטרי מג"ב אף ירה, כאמור, מקרוב במר סאלח עאמר.
6. אנו מצרפים למכתב זה 6 תמונות מזירת הפגיעה במר סאלח עאמר ואחרים. בתמונות אלו ניתן לראות בבירור את פניהם של לפחות חלק משוטרי מג"ב אשר פעלו באותה עת באזור המתואר לעיל שליד כפר קאסם. כמו כן, ניתן לראות את תמונת מר עאמר ובנו שרויים על הקרקע כתוצאת מפגיעתם, בין בירי (סאלח עאמר) ובין בדרך אחרת (שאדי עאמר), על ידי שוטרי מג"ב.
7. יודגש, כי במהלך האירועים המתוארים לעיל לא נשקפה שום סכנה לשוטרי מג"ב או למישהו אחר, בין סכנת חיים ובין סכנה אחרת. אין ספק כי לא היתה שום הצדקה להתנהגות שוטרי מג"ב כפי שהתנהגו, ובטח לא היה מקום לירות במר סאלח עאמר.
8. שוטרי מג"ב הפרו הן את הדין והן את נוהלי המשטרה הפנימיים. יתרה מכך, ההתנהגות הברוטאלית של שוטרי מג"ב לוותה בהתבטאויות בוטות וגסות כלפי האזרחים הערבים מכפר קאסם.
9. מדובר בהתנהגות פלילית של שוטרי מג"ב אשר עומדת בניגוד ברור לקביעת בית המשפט העליון בעניין **אנקונינה**<sup>1</sup> בהקשר של שימוש בכוח על ידי הרשות אגב מעצר. פסק דין זה הטיל תנאים מפורשים וברורים על כוחות הביטחון המבצעים מעצר ואשר בוחרים לעשות שימוש בכוח במהלכו. כל אותם תנאים חייבים להתמלא על מנת שיהיה ניתן לטעון כי מדובר בשימוש חוקי בכוח.
10. מדובר בתנאים אשר אמורים ליצור רציונליזציה כלשהי בין הכוח שנעשה בו שימוש לבין תכלית ביצוע המעצר. לפיכך קבעה הפסיקה של בית המשפט העליון כי חייב להתקיים סיכון גופני מיידי, בעבירה מסוג פשע. גם כאשר מתקיימים תנאים אלו, עדיין קיימת חובה על איש הרשות לעשות שימוש בכוח באופן פרופורציונלי.

---

<sup>1</sup> ע"פ 486/88 דוד אנקונינה נ' התובע הצבאי הראשי פ"ד מד (2) 353.

11. אין ספק כי תנאים אלו, כולם או חלקם, לא התמלאו על ידי אנשי מג"ב כאשר מי מהם ירה במר סאלח עאמר ותקפו בברוטאליות אזרחים אחרים באותו מקום. יתרה מכך, עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו חובת איש הרשות להקפיד לא להפר זכות חוקתית כלשהי של האזרח נהייתה לחובה מוגברת יותר. דו"ח ועדת אור אף קבע זאת במפורש (עמ' 471 לדו"ח הועדה):

"פסקי הדין בעניין **רעד ואנקוניה** ניתנו בטרם קבלת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. עקרונות היסוד בדבר קדושת החיים ובדבר חובתה של הרשות להימנע מפגיעה בלתי נחוצה בחי אדם נקבעו עוד לפני קבלת חוק היסוד, והנחו את בית המשפט באותן פרשות. עם זאת, עוצמתם של עקרונות אלה עלתה בדרגה לאחר קבלת חוק היסוד."

12. ההתנהגות המתוארת לעיל של שוטרי מג"ב מהווה, אפוא, הפרה בוטה לשורה של הוראות מהדין הפלילי. כך, למשל, מדובר בעבירות של ניסיון להריגה; תקיפה; שימוש לרעה בכוח המשרה והכל בניגוד לחוק העונשין תשל"ז – 1977.

13. על יסוד כל האמור לעיל, אבקש כי המחלקה לחקירת שוטרים תזמן את אנשי מג"ב אשר הפרו את הדין כמתואר לעיל, לחקור אותם, ולהמליץ על העמדת האחראים לדין פלילי.

אודה לתגובתך בהקדם.

בכבוד רב,

-----  
מרואן דלאל, עו"ד